

Sygn. akt VI U 4764/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2013 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania **K. S.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.**

z dnia 15 października 2012 r., znak: (...)

w sprawie: **K. S.**

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje wnioskodawcy K. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 października 2012 r. do dnia 31 grudnia 2014 r.;
- 2) stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt. VI U 4764/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 października 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po rozpoznaniu wniosku K. S. z dnia 22 sierpnia 2012r. odmówił wnioskodawcy – ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 października 2012r. , powołując się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 10 października 2012r., którym wnioskodawca uznany został za zdolnego do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony K. S., domagając się zmiany zawartego w tej decyzji rozstrzygnięcia poprzez przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Nie zgodził się on z orzeczeniem Komisji Lekarskiej którym uznany został za zdolnego do pracy i powoływał się na swoje schorzenia kardiologiczne, nadciśnienie, cukrzycę i zwyrodnienie kręgosłupa, które uniemożliwiają mu wykonywanie pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji w zawodzie cieśli.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania, powołując się na stanowisko przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje

Ubezpieczony K. S. (urodzony (...)) do dnia 30 września 2012r. uprawniony był do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy i w dniu 21 sierpnia 2012r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w B. wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty na dalszy okres.

Orzeczeniem z dnia 20 września 2012r. Lekarz Orzecznik ZUS ustalił, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Po wniesieniu przez ubezpieczonego sprzeciwu od powyższego orzeczenia Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 10 października 2012r. także ustaliła, że nie jest on niezdolny do pracy.

W czasie swojej aktywności zawodowej w latach 1977r.-2002r. ubezpieczony pracował na stanowiskach: ślusarza blacharza, ślusarza spawacza i od 1997r. cieśli (kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych, zaświadczenia pracodawców i świadectwa pracy w aktach rentowych).

W celu zweryfikowania zasadności stanowiska organu rentowego co do odmowy przywrócenia ubezpieczonemu prawa do renty Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych o specjalnościach odpowiadających schorzeniom ubezpieczonego: specjalisty chorób wewnętrznych – kardiologa i diabetologa.

Biegli ci rozpoznali u ubezpieczonego następujące schorzenia:

- 1) chorobę niedokrwienną serca pod postacią przebytego zawału leczonego angioplastyką wieńcową z implantacją stentu i dusznicę bolesną stabilną II klasy wg. (...);
- 2) kardiomiopatię pozawałową i przerostową nadciśnieniową w okresie niewydolności serca II wg. (...);
- 3) cukrzycę typu 2 leczoną lekami doustnymi;
- 4) nadciśnienie tętnicze;
- 5) otyłość brzuszna;
- 6) hiperlipidemię mieszaną.

Na podstawie przeprowadzonego badania podmiotowego i przedmiotowego, materiału znajdującego się w aktach i wyników badań ubezpieczonego w aktach organu rentowego i dostarczonych przez ubezpieczonego biegli sądowi ustalili, iż ubezpieczony jest nadal częściowo niezdolny do pracy od daty zakończenia poprzednio stwierdzonej niezdolności na okres dwóch lat. Przyczyną tej niezdolności są – według biegłych – schorzenia wymienione w punktach 1, 2, 3 i 4, które w powiązaniu ze sobą obciążone dodatkowo otyłością brzuszna i hiperlipidemią mieszaną stwarzają bardzo duże ryzyko powikłań sercowo-naczyniowych, ograniczając w znaczny sposób zdolność ubezpieczonego do pracy zarobkowej.

Biegli nie zgodzili się z orzeczeniami Komisji Lekarskiej i Lekarza Orzecznika ZUS, wyjaśniając dodatkowo że podstawą niezdolności ubezpieczonego do pracy była również dokumentacja medyczna złożona po wydaniu decyzji przez ZUS – ECHO serca z dnia 1.10.2012r.

(protokół badań sądowo- lekarskich i orzeczenie lekarskie k. 12 i 13 akt sprawy).

Zastrzeżenia do powyższej opinii złożył organ rentowy, który – posiłkując się stanowiskiem Przewodniczącego Komisji Lekarskich – podniósł, iż opinia biegłego kardiologa nie może być brana pod uwagę gdyż zawierała błędy merytoryczne. Zdaniem organu rentowego aktualne dodatkowe badania, dokumentacja z leczenia oraz dane z wywiadu po obiektywizacji nie powodują rozpoznania duszniczy bolesnej (...) lecz (...). Nie przedstawiono dowodów

obiektywnych potwierdzających słuszność sentencji. Organ rentowy podkreślił też, że w orzecznictwie nie stosuje się zasady „sumowania schorzeń”, które razem „w powiązaniu ze sobą” skutkują niezdolnością do zatrudnienia, a ubezpieczony prezentuje aktualnie bardzo dobrą wydolność fizyczną - jest zdolny do ograniczonych wydatków energetycznych (10 (...), a praca górnika to 6 (...)) bez zmian w EKG i objawów klinicznych. Pozostałe schorzenia, w tym cukrzyca bez powikłań narządowych także nie ogranicza możliwości zarobkowania (pismo procesowe organu rentowego k(...)akt sprawy).

Odnosząc się do zastrzeżeń organu rentowego biegli sądowi twierdzili, iż organ ten jest w błędzie co do rozpoznania dusznicy bolesnej I° wg. (...) bowiem przy łatwym męczeniu się, zwłaszcza przy wchodzeniu po schodach, należy rozpoznać dusznicę bolesną II°. Zdaniem biegłych nie ma to z resztą większego znaczenia dla sprawy, gdyż w klasyfikacji wg. (...) bierze się pod uwagę istnienie choroby niedokrwiennej serca, niezależnie od stopnia zaawansowania, choć jest rzeczą oczywistą, że im większy stopień zaawansowania, tym większe ryzyko powikłań sercowo naczyniowych. Biegli wskazywali też, że u ubezpieczonego już jedno z tych powikłań (zawał serca) miało miejsce, stąd realna obawa przed powtórny zawałem.

Zgodnie ze skalą (...) choroba niedokrwienności serca, powikłana nadciśnieniem tętniczym, cukrzycą, otyłością brzuszną i hiperlipidemią, stwarza bardzo duże ryzyko powikłań sercowo - naczyniowych w wyniku przekroczenia zdolności adaptacyjnych organizmu przez ubezpieczonego wykonującego pracę cieśli. W ocenie biegłych sądowych jest to praca mogąca przekroczyć zdolności adaptacyjne organizmu i z tego powodu ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (uzupełniająca opinia biegłych – k(...)a.s.).

Do opinii uzupełniającej zastrzeżenia złożył organ rentowy. Powołując się na stanowisko Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS organ ten wskazywał, iż opinia ta nie odpowiada na poprzednie zarzuty – brak obiektywizacji dowodów uzasadniających stanowisko, w związku z czym zgłoszony został wniosek o przeprowadzenie dowodu z innego kardiologa.

W uwzględnieniu tego wniosku Sąd dopuścił dowód z drugiego zespołu biegłych sądowych w składzie: specjalista medycyny pracy, endokrynolog i kardiolog.

Biegli drugiego zespołu rozpoznali u ubezpieczonego:

- 1) dławicę piersiową wysiłkową (...);
- 2) chorobę niedokrwienności serca z przebyłym zawałem leczonym angioplastyką i implantem stentu;
- 3) nadciśnienie tętnicze II stopnia;
- 4) cukrzycę typu II leczoną metodą skojarzeniową;
- 5) stan zapalny barku prawego z zagrożeniem funkcji ruchowej;
- 6) niedosłuch odbiorczy obustronny stopnia znacznego;
- 7) otyłość

Na podstawie przeprowadzonego badania podmiotowego, materiału lekarskiego znajdującego się w aktach i wyników badań ubezpieczonego znajdujących się w aktach organu rentowego i doręczonego przez ubezpieczonego biegli sądowi drugiego zespołu ustalili, iż w stanie zdrowia ubezpieczonego nie doszło do poprawy a wręcz wystąpiły inne dolegliwości (zapalenie stawu biodrowego i znaczna głuchota).

Zdaniem biegłych badany jest niezdolny do ciężkiej pracy fizycznej i pracy na wysokości oraz przy maszynach w ruchu i jest nadal częściowo niezdolny do pracy od 1 września 2012 do 31 grudnia 2014.

Biegli drugiego zespołu byli zgodni z orzeczeniem pierwszego zespołu biegłych, a przy wydaniu swojej opinii posługiwali się tymi samymi wynikami badań i konsultacji, które posiadali lekarze ZUS oraz badaniami dostarczonymi przez ubezpieczonego.

(protokół badań sądowo- lekarskich i orzeczenie lekarskie k. (...)a.s.).

Posiłkując się stanowiskiem Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS organ rentowy zgłosił zastrzeżenia do powyższej opinii drugiego zespołu biegłych, zaznaczając iż ubezpieczony nie spełnia kryteriów klinicznych i diagnostycznych koniecznych do rozpoznania dusznicy bolesnej (...) i z tego powodu także ocena drugiego zespołu biegłych jest wadliwa (pismo procesowe k. (...)a.s.).

W związku z tymi zastrzeżeniami organ rentowy wniósł o przekazanie zastrzeżeń biegłym sądowym drugiego zespołu, a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku o oddalenie odwołania.

Wniosek o przekazanie zastrzeżeń biegłym drugiego zespołu nie zasługiwał – w ocenie Sądu – na uwzględnienie albowiem jego treść ograniczała się do jednozdaniowej wypowiedzi, będącej wyłącznie prostym zaprzeczeniem stanowiska biegłych sądowych, co do stwierdzonej u ubezpieczonego dusznicy bolesnej (...). Biegli sądowi nie mogli zatem zając stanowiska co do tych zastrzeżeń skoro nie posiadały one merytorycznego uzasadnienia odnoszącego się do argumentacji zaprezentowanej przez biegłych. Niezależnie od tego wyeksponować w tym miejscu należy, iż organ rentowy pomijał przy prezentowanym w toku procesu stanowisku wyjaśnioną przez biegłych obu zespołów kwestię wpływu pozostałych licznych schorzeń ubezpieczonego na możliwość wykonywania przez niego pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych. W szczególności zwrócić należy uwagę, iż z wywiadu zawodowego (k. (...) akt dotyczących zasiłku rehabilitacyjnego) wynikało, że praca ubezpieczonego w wykonywanym przez niego przez wiele lat zawodzie cieśli charakteryzowała się przewagą wysiłku fizycznego, określana była jako ciężka, wymagająca sprawności obu rąk, długiego stania, chodzenia, wymuszonej pozycji, schyłania się, podnoszenia i noszenia ciężarów, wymuszonego rytmu i zmiennego klimatu (na zewnątrz i wewnątrz budynków).

W tym kontekście jako oczywisty jawi się fakt, iż osoba z licznymi schorzeniami: kardiologicznymi, endokrynologicznymi, (cukrzyca) i neurologicznymi, dodatkowo obciążona otyłością, niedosłuchem, stanem zapalnym barku, nie jest zdolna do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (cieśla, ślusarz, blacharz, czy ślusarz- spawacz).

Przedstawione przez organ rentowy w toku procesu stanowisko, kwestionujące opinie obu zespołów biegłych sądowych, jest w tym kontekście niezrozumiałe i oparte na biurokratycznych schematach szkodzących wizerunkowi instytucji publicznej.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Przy czym w myśl art. 12 wspomnianej wyżej ustawy - niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 w/w ustawy). Oceniając stopień niezdolności do pracy należy, w myśl art. 13 wymienianej ustawy, uwzględniać stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Skoro opinie dwóch zespołów biegłych sądowych potwierdzały zgodnie częściową niezdolność ubezpieczonego do pracy, to wystąpiły w niniejszym procesie podstawy do zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania ubezpieczonemu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres orzeczony przez biegłych sądowych drugiego zespołu, który w sposób wszechstronny i uwzględniający także te schorzenia które nie zostały dostrzeżone przez pierwszy zespół biegłych, przedstawił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności.

W punkcie I wyroku Sąd Okręgowy orzekł zatem reformatorycznie na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa materialnego.

W punkcie II wyroku Sąd na podstawie art. 118 ust.1 a ustawy emerytalnej orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Odpowiedzialność ta wynikała z faktu powołania się przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji na wadliwe merytorycznie orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS. Wadliwość tą potwierdziły opinie obu zespołów biegłych sądowych, a dla obowiązku ustawowego poniesienia przez organ rentowy powyższej odpowiedzialności nie ma wpływu fakt przedkładania przez ubezpieczonego po wniesieniu odwołania wyników badań lekarskich, potwierdzających występowanie u niego już w czasie złożenia wniosku o rentę schorzeń ograniczających jego zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych. Nota bene badania takie mogły przeprowadzić także lekarskie organy orzecznicze ZUS w postępowaniu poprzedzającym wydanie zaskarżonej decyzji.

SSO Janusz Madej